

Januari 2025

# Genomförandet av EU-lagstiftning inom klimat och miljö

– En vägledning för entreprenörer



# BYGGFÖRETAGEN

## Inledning

EU:s medlemsstater har gemensamt beslutat om att unionen ska ha nettonollutsläpp av koldioxid år 2050. Det svenska klimatmålet är fastslaget till år 2045. En rad olika beslut har fattats inom EU, bland annat i det så kallade Fit for 55-paketet och den gröna given, för att styra mot EU:s klimatmål om 55 procent lägre utsläpp år 2030 och nettonollutsläpp år 2050.

Denna regelutveckling behöver nu omsättas till beslut i företagens vardag och verksamhet. För bygg- och anläggningsentreprenörer i Sverige ser vi exempelvis att krav på fossilfria drivmedel förekommer allt oftare i upphandlingar. Inom värdekedjan efterfrågas oftare data för att beräkna klimat- och miljöpåverkan från material och produkter eller underlag till företags hållbarhetsredovisning enligt CSRD. Senast år 2030 införs gränsvärden för hur mycket koldioxidutsläpp en byggnad får generera under sin livstid, detta inkluderar även byggnation. Det långsiktiga målet i EU är att byggnader och infrastruktur ska uppföras med nettonollutsläpp av koldioxid år 2050.

Genom ökad kunskap om redan fattade beslut i EU kan våra medlemsföretag få förutsättningar att själva anta en långsiktig strategi som stärker konkurrenskraften i företaget och att ta väl underbyggda beslut i vardagen. Detta är i linje med branschens Färdplan för en fossilfri bygg- och anläggningssektor samtidigt som vi bidrar till en hållbar samhällsutveckling i världsklass.

Som ett led i att öka företagets kunskap kring regelutvecklingen, när i tiden besluten ska vara genomförda och hur lagstiftningen påverkar medlemsföretagen, har Byggföretagen har sammanställt detta underlag. Underlaget tjänar också som kunskapsstöd till våra egna medarbetare så att kunskap om EU:s spelregler för byggsektorns gröna omställning når ut i hela branschen.

Januari 2025



## Hållbarhetsrapportering enligt CSRD

### Vad är CSRD?

Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD, är ett EU-direktiv som ställer högre krav på företagens hållbarhetsrapportering. Det syftar till att främja en grön och social omställning i linje med EU:s klimatmål samt att förbättra transparensen och tillförlitligheten av hållbarhetsinformation som rapporteras av företag. EU-direktivet genomförs i svensk lag och innebär en utökning av den lag som infördes i Sverige 2016. Regelverket avser idag mer och fler detaljerade hållbarhetsaspekter som kräver en utförligare redogörelse i rapporten och omfattar fler företag. Rapporten ska granskas av en auktoriserad revisor.

### När?

Rapporteringsskyldigheten enligt Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD, införs stegvis för olika företag beroende på bl.a. storlek och tidigast från räkenskapsåret 2024. CSRD införs succesivt, först ut att börja rapportera enligt de nya reglerna är stora företag/koncerner av allmänt intresse med över 500 anställda som har ett brutet räkenskapsår som börjar efter 30 juni 2024. Dessa företag träffas direkt när de nya reglerna för hållbarhetsrapportering träder i kraft i svensk lagstiftning. Därefter börjar övriga stora företag och koncerner rapportera räkenskapsåret 2025. Små och medelstora företag som är noterade börjar rapportera räkenskapsåret 2026 (med möjlighet att skjuta upp rapporteringen till 2028). Företag utanför EU som har dotterbolag eller filialer av en viss storlek inom EU börjar rapportera 2028.

### Hur påverkas bygg- och anläggningsföretag?

Det är huvudsakligen börsnoterade bolag och större aktiebolag med viss storlek och omsättning som träffas av denna redovisningsskyldighet. Små företag omfattas inte av lagkravet, men kan på frivillig basis välja att lämna sådan information. Det är också möjligt att bolag, oberoende av storlek och verksamhet, påverkas indirekt genom att kunder och beställare efterfrågar underlag till deras respektive rapportering.

## EU-taxonomin

### Vad är taxonomin?

EU-taxonomin är ett ramverk för hållbara finanser – ett gemensamt språk och måttstock för att klassificera vilka ekonomiska aktiviteter som är miljömässigt hållbara. Syftet är att styra investeringar mot lösningar som främjar utvecklingen och omställningen till ett samhälle som är motståndskraftigt mot klimatförändringar och bidrar till nettonollutsläpp av växthusgaser. Taxonomin har införts stegvis sedan 2020 och omfattar elva branscher som totalt står för omkring 95 procent av de globala koldioxidutsläppen.

Taxonomin består av sex målområden. För respektive mål innehåller taxonomin kriterier för hur en ekonomisk aktivitet väsentligt kan bidra till just det målet samt

kriterier för att aktiviteten inte orsakar betydande skada övriga mål. Byggföretagen och Fastighetsägarna har tillsammans med entreprenörer och fastighetsägare tolkat dessa kriterier. Arbetet finns här: [Taxonomi – Byggföretagen](#)

### **När?**

Taxonomiramverket är på plats. Taxonomin omfattar sex målområden som successivt har antagits genom delegerade akter. De företag som omfattas av CSRD också ska redovisa enligt EU:s taxonomi. Sedan 2022 finns det krav på att börsnoterade företag med fler än 500 anställda ska rapportera i enlighet med taxonomin. Framöver kommer bolag med fler än 250 anställda samt börsnoterade bolag med fler än 10 anställda också behöva rapportera på taxonomin.

### **Hur påverkas bygg- och anläggningsföretag?**

Entreprenörer påverkas av taxonomin på olika sätt beroende på om företaget själv behöver rapportera eller verkar i en affärskedja av leverantörer och entreprenörer. Taxonomin kan påverka tillgången på kapital och investeringar för entreprenörer och byggherrar i och med att finansiärer och investerare ställer krav på att byggprojekt ska uppfylla taxonomins hållbarhetskriterier. Detta innebär ökade krav på rapportering samt att åtgärder vidtas för att byggprojekt ska vara förenliga med EU-taxonomin.

## **Byggproduktförordningen**

### **Vad är byggproduktförordningen?**

Byggproduktförordningen ställer krav på hur byggprodukters väsentliga egenskaper ska bedömas och beskrivas för att få säljas på den inre marknaden. Den gör det möjligt att anpassa standardiseringen till ny teknisk utveckling och ger konsumenterna bättre information genom att det införs digitala produktpass som underlättar gröna val. Som ett led i att uppdatera förordningen, ingår att se över harmoniserade standarder och redovisning av egenskaper genom en s.k. prestandadeklaration och CE-märkning. Dessa harmoniserade standarder är i många fall föråldrade och tekniskt obsoleta varför det pågår ett arbete att se över samtliga produktområden. Arbetet benämns CPR Aquis och är pågående

### **När?**

Byggproduktförordningen träder i kraft år 2025. Boverket ansvarar för implementering. De bestämmelser i förordningen som rör standardiseringen blir tillämpliga direkt. Övriga bestämmelser kommer att bli tillämpliga senare. Den fulla övergången från dagens byggproduktförordning till den nya förväntas ske successivt under flera års tid.

### **Hur påverkas bygg- och anläggningsföretag?**

Förordningen reglerar ansvar för tillverkare, importörer och distributörer av byggprodukter. Entreprenörer påverkas i den mån de agerar i egenskap av de nämnda



aktörerna. Indirekt påverkas entreprenörer vid inköp av material och produkter men entreprenörer har som konsumenter inget formellt ansvar för förordningens genomförande.

## **Gränsjusteringsmekanismen för koldioxid (CBAM)**

### **Vad är CBAM?**

Importörer som tar in CBAM-varor till EU från andra länder måste, från och med den 1 januari 2026, ange och köpa certifikat för de utsläpp av växthusgaser som är förknippade med varorna. Under perioden mellan 1 oktober 2023 och 31 december 2025 pågår den så kallade övergångsperioden. Under övergångsperioden måste importörer av CBAM-varor kvartalsvis rapportera varornas inbäddade utsläpp, men utan skyldighet att betala för utsläppen. Vägledning om CBAM och rapporteringsregler finns hos Naturvårdsverket.

### **När?**

CBAM har införts succesivt men tillämpas fullt ut från 1 januari 2026.

### **Hur påverkas bygg- och anläggningsföretag?**

Det är sannolikt att konsumenter, såsom entreprenörer, som handlar material och varor med ett högt koldioxidavtryck från länder utanför EU kommer att påverkas av prishöjningar. Det kan exempelvis gälla cement från Kina eller Turkiet. CBAM innebär ingen ny administrativ arbetsuppgift för företag i bygg- och anläggningssektorn utan entreprenörer påverkas indirekt vid köp av dessa material och produkter.

## **Direktivet om byggnaders energiprestanda (EBPD) och gränsvärden för koldioxidutsläpp**

### **Vad är EPBD?**

Direktivet om byggnaders energiprestanda (EPBD) är en omarbetning av ett tidigare direktiv och ska främja en förbättring av energiprestandan i byggnader och en minskning av växthusgasutsläppen från byggnader. Direktivet syftar till att nå ett byggnadsbestånd med nollutsläpp senast 2050 och ställer bindande krav på alla EU:s medlemsländer som ska vara genomförda i respektive lands lagstiftning senast 29 maj 2026.

Från och med 2028 ska nya byggnader som ägs av det offentliga vara nollutsläppsbyggnader. Från och med 2030 ska alla nya byggnader uppfylla kraven för en nollutsläppsbyggnad. Även det befintliga byggnadsbeståndet ska energieffektiviseras. Nollutsläppsbyggnad innebär att byggnaden i driftskedet behöver mycket lite eller ingen tillförd energi och genererar noll eller mycket lite

växthusgasutsläpp. Därtill ska byggandets växthusgasutsläpp under hela livscykel beräknad och redovisas i energicertifikat. Det innebär de samlade utsläppen från byggskedet, förvaltning och slutskedet, dvs rivning eller demontering. För lokalbyggnader ställs krav på att de byggnaderna med sämst energiprestanda ska energieffektiviseras till satta mål för 2030 och 2033. För bostäder ställs inte krav på enskilda byggnader. I stället ska det ske en förbättring sett till genomsnittlig energiprestanda i hela bostadsbeståndet med satta mål till 2030 och 2035. För både lokaler och bostäder ska medlemsländerna, inom satta ramar, fastställa renoveringsmål även för senare år fram till och med 2050.

### **När?**

Direktivet ska vara en del av svensk lagstiftning senast den 29 maj 2026. Direktivet ställer en rad olika krav som träder i kraft stegvis mellan 2026–2030, se specifika årtal nedan.

### **Hur påverkas bygg- och anläggningsföretag?**

EPBD är ett direktiv som reglerar energi- och utsläppskrav för byggnader. Det övergripande syftet med det omarbetade direktivet är att unionens hela byggnadsbestånd ska vara så kallade nollutsläppsbyggnader senast år 2050. Det innebär i princip att byggnaden ska ha en mycket hög energiprestanda och generera noll eller mycket låga växthusgasutsläpp. Såväl produktion som förvaltning ska ske med nettonollutsläpp 2050.

Entreprenörer inom bygg- och anläggning kommer att påverkas både i form av nya krav från beställare och byggherrar och nya möjligheter till affärer. Direktivet medför bl.a. ökade krav på att beräkna, rapportera och vidta åtgärder för att minska en byggnads energiförbrukning och koldioxidutsläpp som följer av uppförande och förvaltning. Kraven gäller såväl nya som befintliga byggnader, både lokaler och bostäder. Kommissionen har tagit fram ett sätt att bedöma och rapportera om byggnaders hållbarhetsprestanda, Level(s). Det är också en ingång till principer för cirkulär ekonomi och hållbara byggnader. Detta kan vara användbart även vid tillämpning av EPBD.

Boverket har fått i uppdrag att ta fram förslag på hur EPBD ska implementeras i Sverige till den 29 maj 2026. Uppdraget innefattar bl.a. att föreslå gränsvärden för koldioxidutsläpp utifrån ett livscykelperspektiv, se över systemet med energideklarationer och att utreda hur nya byggnader ska konstrueras för att bli solenergianpassade.

## **EU:s handel med utsläppsrätter utökas till byggnader och vägtransporter (EU ETS 2)**

### **Vad är EU ETS 2?**

EU arbetar med olika styrmedel i syfte att nå de egna klimatmålen och åtaganden i Parisavtalet. Ett sådant klimatpolitiskt styrmedel är EU:s system för handel med utsläppsrätter (EU Emissions Trading System, EU ETS) för att gradvis fasa ut fossila bränslen. I korthet innebär systemet att EU bestämmer hur stora de totala utsläppen (taketen) får vara i form av utsläppsrätter. Dessa tilldelas marknadens aktörer och utsläppsrätterna blir handelsvaror och prissätts på marknaden. Varje utsläppsrätt ger en rätt att släppa ut ett ton koldioxid eller andra växthusgaser motsvarande ett ton koldioxid under en bestämd tidsperiod. Det totala antalet utsläppsrätter inom utsläppshandelssystemet är begränsat och minskar successivt. Antalet nya utsläppsrätter minskar årligen i en takt som ska resultera i 42 procent lägre utsläpp 2030 jämfört med 2005 från de berörda sektorerna.

Ursprungligen ingick utsläpp från tung industri, elproduktion, större fjärrvärmeanläggningar, luftfart och sjöfart. Genom EU ETS 2 utvidgas tillämpningsområdet till att inkludera utsläpp från vägtransporter och byggnader samt från vissa ytterligare industrier. EU ETS 2 omfattar, med vissa undantag, utsläpp av koldioxid från förbränning av bränslen inom vägtransport, förbränning av bränslen i hushåll och kommersiella byggnader och förbränning av bränslen inom energi- och tillverkningsindustrin som inte omfattas av ETS 1.

### **När?**

1 januari 2027 påbörjas den utökade handeln med utsläppsrätter.

### **Hur påverkas bygg- och anläggningsföretag?**

EU ETS innebär ingen ny administrativ arbetsuppgift för företag i bygg och anläggningssektorn. Handel med utsläppsrätter för att kompensera för utsläpp sker av exempelvis materialtillverkare och försäljare av fossila drivmedel. Det är sannolikt att konsumenterna av dessa produkter, från och med 1 januari 2027, kommer att behöva betala ett högre pris, dvs högre bränslepriser och eventuellt dyrare material om materialtillverkaren omfattas av systemet och väljer att lägga över sin ökade kostnad på kunden. Vissa varnar för att priset vid pump för fossila bränslen kan påverkas i stor utsträckning när handeln med utsläppsrätter införs för förbränning av fossila bränslen. Regeringen tillsatte i oktober 2024 en styrmedelsutredning för att se hur konsumenterna och företagen kan kompenseras för effekterna på drivmedelspriser. Utredningen ska lämna sitt betänkande 4 maj 2026.



## **Förbud att sälja nya fossila fordon och krav på tillverkare att sälja elektrifierade fordon**

### **Vad är utsläppskraven för fordon?**

Från och med 2025 ställs krav på att fordonstillverkare ska minska sina koldioxidutsläpp, vilket innebär att högre andel av nybilsförsäljningen behöver vara elektrifierade fordon. Om inte utsläppskraven nås riskerar företaget böter.

EU har även fattat beslut om skärpta utsläppskrav från lätta fordon (dvs personbilar), lätta lastbilar och lätta bussar. Från och med 2035 får inte nytillverkade lätta fordon ge upphov till koldioxidutsläpp eller luftföroreningar. Förbudet innebär att lätta fordon med bensen eller dieselmotor inte får säljas inom EU från 2035.

Beslutet gäller enbart nya fordon och modeller. Existerande fordon får fortsätta användas. Flera biltillverkare justerar nu sina modellprogram för att leka upp till kommande förbud.

### **När?**

Krav på ökad försäljning av elektrifierade fordon 2025

Förbud att sälja nytillverkade fordon med fossila förbränningsmetoder 2035

### **Hur påverkas bygg- och anläggningsföretag?**

Entreprenörer som står inför nyinköp av fordon kommer att påverkas. Befintliga fordon får fortsättningsvis användas. Fossila drivmedelspriser kan dock påverkas av EU ETS2 som redogjorts för ovan. Allt fler offentliga beställare ställer krav på utsläppsfria fordon och arbetsmaskiner i entreprenad.